

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 17 listopada 2023 r.
(OR. en)

15507/23

LIMITE

DATAPROTECT 312
JAI 1486
DIGIT 264
MI 987
FREMP 329

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Stanowisko i ustalenia Rady dotyczące stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO) – Zatwierdzenie

1. Zgodnie z art. 97 RODO począwszy od maja 2020 r. Komisja co cztery lata przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny i przeglądu rozporządzenia. W RODO zawarto także wymóg, by przeprowadzając ocenę i przegląd, Komisja uwzględniała stanowiska i ustalenia Parlamentu Europejskiego i Rady oraz innych stosownych podmiotów, a także stanowiska i ustalenia pochodzące z innych stosownych źródeł.

2. Chcąc przygotować stanowisko i ustalenia Rady dotyczące stosowania RODO, prezydencja zredagowała tekst opierający się na uwagach przedstawionych przez państwa członkowskie po kilku wymianach poglądów na posiedzeniach Grupy Roboczej ds. Ochrony Danych 24 lipca, 12 września i 11 października 2023 r. Państwa członkowskie miały m.in. wskazać obszary lub sektory, w których – jak można uznać – RODO jest skutecznie wdrażane, zreferować praktyczne wdrażanie RODO na szczeblu krajowym, podsumować międzynarodowy wymiar RODO oraz przedstawić opinie na temat stosowania i egzekwowania RODO w odniesieniu do przedsiębiorstw spoza UE działających na unijnym rynku.
3. W wyniku tych przygotowań oraz konsultacji, które przeprowadzono z państwami członkowskimi 19 października i 8 listopada 2023 r., delegacje są obecnie skłonne zatwierdzić stanowisko i ustalenia Rady – w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty – dotyczące stosowania RODO.
4. Komitet Stałych Przedstawicieli jest więc proszony o:
 - potwierdzenie porozumienia w sprawie tekstu; oraz
 - zalecenie Radzie, by zatwierdziła stanowisko i ustalenia Rady – w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty – dotyczące stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO).

Stanowisko i ustalenia Rady dotyczące stosowania RODO**1. WPROWADZENIE**

- (1) Ogólne rozporządzenie o ochronie danych (RODO)¹ zaczęło być stosowane 25 maja 2018 r. Uchyliło ono i zastąpiło dyrektywę 95/46/WE. Ma zapewnić wzmocnione i bardziej spójne ramy ochrony danych w UE, a jego cel jest dwojaki: ma ono chronić podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do ochrony danych osobowych, i umożliwiać swobodny przepływ danych osobowych w Unii.
- (2) Zgodnie z art. 97 RODO począwszy od maja 2020 r. Komisja co cztery lata przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny i przeglądu rozporządzenia.
- (3) W tym kontekście Komisja powinna zbadać w szczególności stosowanie i funkcjonowanie:
 - rozdziału V dotyczącego przekazywania danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem decyzji przyjętych na mocy art. 45 ust. 3 przedmiotowego rozporządzenia oraz decyzji przyjętych na podstawie art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46/WE; oraz
 - rozdziału VII dotyczącego współpracy i spójności.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

- (4) W RODO zawarto wymóg, by Komisja uwzględniała stanowiska i ustalenia Parlamentu Europejskiego i Rady oraz innych stosownych podmiotów, a także stanowiska i ustalenia pochodzące z innych stosownych źródeł. Komisja może również zwrócić się o udzielenie informacji do państw członkowskich i organów nadzorczych.
- (5) W ramach przygotowań do pierwszej oceny i przeglądu RODO, które Komisja Europejska miała przeprowadzić zgodnie z art. 97, 15 stycznia 2020 r. Rada przyjęła pierwsze „Stanowisko i ustalenia Rady dotyczące stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO)”, w którym nakreśliła kwestie związane ze stosowaniem i wykładnią RODO, w tamtym czasie budzące największe zastrzeżenia w państwach członkowskich; chodziło w szczególności o 1) wyzwania związane z określeniem lub stosowaniem odpowiednich zabezpieczeń w przypadku braku decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony; 2) dodatkowe obciążenie pracą organów nadzorczych będące konsekwencją mechanizmów współpracy i spójności przewidzianych w rozdziale VII RODO, a także wpływ tych mechanizmów na zasoby; 3) nieprzewidziane rozdrobnienie prawa; 4) nowe obowiązki kontrolerów i podmiotów przetwarzających w sektorze prywatnym wprowadzone przez niektóre przepisy RODO; oraz 5) kroki, które muszą zostać podjęte przez organy nadzorcze w celu zaradzenia przypadkom niewyznaczenia swojego przedstawiciela w Unii przez administratorów mających siedzibę w państwach trzecich.
- (6) Rada wyraziła uznanie dla roli Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) i krajowych organów nadzorczych w zapewnianiu wskazówek, podkreśliła jednak konkretne obszary, na które należy zwrócić większą uwagę. Chodzi w szczególności o: stosowanie RODO w dziedzinie nowych technologii, a także kwestie związane z gigantami technologicznymi; praktyczne narzędzia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz organizacji charytatywnych lub wolontariackich, takie jak ujednolicony formularz dla administratorów i podmiotów przetwarzających służący do zgłaszania organom nadzorczym przypadków naruszenia ochrony danych osobowych lub uproszczony rejestr czynności przetwarzania danych osobowych, a także inne odpowiednie narzędzia dla MŚP służące stosowaniu RODO z uwzględnieniem szczególnych potrzeb MŚP; skuteczne ustalenia robocze między organami nadzorczymi w przypadku spraw transgranicznych; a także problemy związane z przypadkami, gdy przedstawiciel administratora lub podmiotu przetwarzającego niemających siedziby w Unii nie wywiązuje się ze swoich obowiązków.

- (7) 24 czerwca 2020 r. Komisja Europejska przyjęła komunikat skierowany do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Ochrona danych jako filar wzmocnienia pozycji obywateli oraz podejścia UE do transformacji cyfrowej – dwa lata stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych”, w którym stwierdziła m.in. że by w pełni zrealizować potencjał RODO, należy stworzyć zharmonizowane podejście i wspólną europejską kulturę ochrony danych oraz wspierać bardziej skuteczne i zharmonizowane postępowanie w sprawach transgranicznych. W oparciu o swoją ocenę Komisja wymieniła szereg działań wskazanych jako niezbędne do wsparcia stosowania RODO, z myślą o wdrażaniu i uzupełnianiu ram prawnych, pełnym wykorzystaniu potencjału nowego systemu zarządzania, wspieraniu stosownych podmiotów, których sprawa dotyczy, zachęcaniu do nowatorstwa, dalszym rozwoju zestawu narzędzi służących do przekazywania danych oraz promowaniu konwergencji i rozwijania współpracy międzynarodowej.
- (8) Z myślą o przygotowaniu drugiego dokumentu zawierającego stanowisko i ustalenia Rady dotyczące stosowania RODO, a także by dostarczyć wkład w drugie sprawozdanie Komisji, które ma ukazać się w 2024 r., prezydencja zredagowała tekst w oparciu o uwagi przedstawione przez państwa członkowskie podczas kilku wymian poglądów na posiedzeniach Grupy Roboczej ds. Ochrony Danych 24 lipca, 12 września i 11 października 2023 r. Państwa członkowskie miały m.in. wskazać obszary lub sektory, w których – jak można uznać – RODO jest skutecznie wdrażane, zreferować praktyczne wdrażanie RODO na szczeblu krajowym, podsumować międzynarodowy wymiar RODO oraz przedstawić opinie na temat stosowania i egzekwowania RODO w odniesieniu do przedsiębiorstw pozaunijnych działających na rynku UE.
- (9) Oparte na tych pracach przygotowawczych stanowisko i ustalenia Rady nakreślono w niniejszym dokumencie. Obok pierwszego sprawozdania z wdrażania przyjętego przez Komisję w 2020 r., Rada zapoznała się też z wnioskiem Komisji dotyczącym rozporządzenia ustanawiającego dodatkowe przepisy proceduralne dotyczące egzekwowania RODO², przedstawionym w lipcu 2023 r., który jest też obecnie omawiany na forum Grupy Roboczej ds. Ochrony Danych.

² COM/2023/348 final.

- (10) Rada kładzie nacisk na fakt, że jest to pierwsza okazja do dokonania oceny RODO, zgodnie z jego art 97, z perspektywy dłuższego niż 5 lat okresu, licząc od faktycznego rozpoczęcia stosowania tego rozporządzenia. Dzięki temu w niniejszym stanowisku można było uwzględnić obszerniejsze doświadczenie państw członkowskich związane ze stosowaniem RODO. Warto dodać, że uwzględniono w nim także inne ważne aspekty: praktyczne doświadczenia krajowych organów nadzorczych związane z egzekwowaniem i monitorowaniem stosowania RODO, przyjęcie wskazówek i wiążących decyzji przez EROD, a także odnośne orzecznictwo, w tym wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). Przy opracowaniu przedmiotowych stanowiska i ustaleń wzięto też pod uwagę wyzwania, kwestie problematyczne i aspekty wymagające uwagi wskazane przez Radę w 2020 r., a także wykaz działań opracowany przez Komisję w późniejszym komunikacie.
- (11) Podobnie jak w 2020 r. Rada jest zdania, że jej stanowisko i ustalenia nie powinny ograniczać się do tematów wyraźnie wymienionych w art. 97 ust. 2 RODO. W związku z tym Rada nadal zachęca Komisję, by skorzystała z okazji i w ramach kolejnego sprawozdania dokonała oceny i przeglądu stosowania i funkcjonowania RODO w zakresie wykraczającym poza to, co wyraźnie wymieniono we wspomnianym artykule. Taki kompleksowy zakres oceny znajduje tym większe uzasadnienie w fakcie, że od czasu ostatniego sprawozdania z 2020 r. odnośne stosowne podmioty, których sprawa dotyczy, i stosowne organizacje zgromadziły więcej doświadczeń praktycznych i przedstawiły więcej uwag, a w otoczeniu regulacyjnym nastąpiły znaczne zmiany z związku z przyjęciem na szczeblu UE kilku aktów ustawodawczych, które mają wpływ na przetwarzanie danych osobowych i są powiązane z RODO.

2. UWAGI OGÓLNE

- (12) Zdaniem Rady RODO nadal należy uznawać za sukces. Rozporządzenie przyniosło pozytywne rezultaty, jeśli chodzi o harmonizację prawa UE i wzmocnienie kultury ochrony danych na szczeblu unijnym i światowym. Jego stosowanie zwiększyło zaufanie i pewność prawa, ułatwiło transgraniczne przepływy danych w obrębie UE, a tym samym korzystnie wpłynęło na rynek wewnętrzny i rozwój gospodarki cyfrowej.

- (13) Pięć lat od faktycznego rozpoczęcia stosowania, RODO nadal stanowi istotne osiągnięcie, które wzmocniło podstawowe prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się oraz prawo do ochrony danych osobowych (art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej) poprzez zapewnienie europejskim obywatelom jednakowego poziomu ochrony i przyznanie im większej kontroli nad przetwarzaniem ich danych osobowych. Wzmocniono prawa osób, których dane dotyczą, a wśród ogółu społeczeństwa wzrosła świadomość praw do ochrony danych, ich znajomość i zrozumienie. RODO wpłynęło pozytywnie na przejrzystość i na wzmocnienie pozycji osób, których dane dotyczą, o czym świadczy częstsze egzekwowanie przez te osoby przysługujących im praw, w tym praw nowo zyskanych.
- (14) Wzmocniono też w praktyce gwarancje legalności przetwarzania danych osobowych, a stosowanie przepisów RODO odegrało znaczącą rolę w zwiększeniu przejrzystości i bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych. Administratorzy danych i podmioty je przetwarzające są bardziej świadomi swoich obowiązków i konsekwencji przetwarzania, które nie jest zgodne z RODO. Poprawiła się rozliczalność podmiotów podlegających RODO, a wysiłki na rzecz zapewnienia zgodności wpłynęły też pozytywnie na ogólne zarządzanie danymi w obrębie organizacji.
- (15) Rada jest jednak zdania, że zarówno organizacje prywatne, jak i publiczne nadal mierzą się z praktycznymi wyzwaniami związanymi z wdrażaniem i że stosowanie poszczególnych przepisów RODO można by jeszcze ułatwić dzięki ich doprecyzowaniu i wskazówkom, tak by zapewnić spójność oraz pewność prawa. W ocenie rozporządzenia należy odpowiednio uwzględnić obciążenie, z jakim wiąże się stosowanie niektórych przepisów dla mniejszych podmiotów, takich jak MŚP i władze lokalne, a także organizacje nienastawione na zysk, np. wolontariackie, i zbadać możliwości udzielania im dalszego wsparcia w przestrzeganiu ciążących na nich obowiązków. W tym względzie niezbędne jest, by EROD lub krajowe organy nadzorcze udzielały tym grupom konkretnych wskazówek i by kontynuowane były działania zapewniające skuteczne interpretowanie, rozumienie i stosowanie w całej Unii zasad RODO, zawartych w nim pojęć prawnych i praw z niego wynikających.

- (16) Budowanie zaufania do transgranicznych przepływów danych ma kluczowe znaczenie w postępującej cyfryzacji, a RODO ma w tym względzie pozytywny wpływ. Jeśli chodzi o transgraniczne przepływy danych, RODO miało zasadnicze znaczenie dla ustalenia pozycji Unii Europejskiej jako podmiotu wyznaczającego międzynarodowy poziom referencyjny i wzorzec odniesienia dla standardów ochrony danych i prywatności poza granicami UE. Aby zapewnić ochronę danych osobowych przekazywanych do państw trzecich, a jednocześnie ułatwić transgraniczne przepływy danych, ważnym aspektem jest także dalsze rozwijanie narzędzi przekazywania danych, które mogą być praktycznie i łatwo wdrażane przez administratorów danych.
- (17) Rada dostrzega osiągnięcie, jakim było stworzenie i uruchomienie nowego modelu regulacyjnego dzięki ustanowieniu EROD i nasilonej współpracy między krajowymi organami nadzorczymi. Ta współpraca oraz mechanizm spójności pozytywnie wpływają na wypracowywanie spójnej interpretacji RODO. Zintensyfikowano też współpracę w zakresie egzekwowania, a decyzje podjęte względem administratorów danych przyczyniają się do zwiększenia rozliczalności stosownych podmiotów, których sprawa dotyczy, i ochrony osób fizycznych. Rada apeluje o dalsze wysiłki i inicjatywy w tym kierunku, w tym jeśli chodzi o zasoby, a także o zajęcie się pozostałymi wyzwaniami.
- (18) Od czasu wejścia w życie RODO przyjętych zostało wiele ważnych instrumentów ustawodawczych mających zastosowanie do sektora cyfrowego; omawiane są też obecnie inne akty mające być odpowiedzią na nowe praktyki i nowe technologie na unijnym rynku cyfrowym, które wpływają na przetwarzanie danych osobowych. Rada uważa, że przy wdrażaniu tych nowych instrumentów niezwykle istotne jest zapewnienie spójności z RODO i że w tym celu należy promować współpracę regulacyjną.

3. ZASADY RODO A OCHRONA PRAW OSÓB, KTÓRYCH DANE DOTYCZA

- (19) Rada jest zdania, że RODO jako rozporządzenie określające zasady sprawdziło się w zapewnianiu poszanowania w całej Unii wspólnych standardów przy przetwarzaniu danych osobowych. Połączenie i elastyczne stosowanie zawartych w RODO zasad, którymi są zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość, ograniczenie celu, minimalizacja danych, ich prawidłowość, ograniczenie przechowywania, integralność i poufność oraz rozliczalność, okazuje się skuteczne w chronieniu praw osób, których dane dotyczą, oraz pozwala na uwzględnienie postępu i zmian technologicznych. Z tego względu wybór rozporządzenia określającego zasady, specjalne prawa dla osób fizycznych i konkretne obowiązki dla administratorów danych i podmiotów je przetwarzających, z myślą o ochronie podstawowych praw i wolności, nadal jest słusznym podejściem regulacyjnym, także w kontekście postępującej cyfryzacji gospodarki i społeczeństwa.
- (20) Rada podkreśla, że ochrona danych osobowych jest niezbędnym elementem odpowiedzialnych i etycznych innowacji i że RODO przyczynia się w tym względzie do wspierania godnych zaufania innowacji. Ponieważ RODO jest neutralne pod względem technologicznym, dowiodło swojej przydatności, jeśli chodzi o wyzwania wynikające z rozwoju technologii i związanego z takimi technologiami przetwarzania danych, budując zaufanie do nowych rozwiązań i aplikacji rozwijanych w wielu różnych sektorach i przez wiele rozmaitych podmiotów. W związku z tym Rada jest zdania, że RODO i zgodność z zawartymi w nim zasadami i przepisami powinny być promowane jako czynnik umożliwiający rozliczalne, odpowiedzialne i etyczne innowacje, podnoszący zaufanie do poziomu oczekiwanego przez obywateli i konsumentów i zwiększający nacisk na ochronę danych osobowych jako atut konkurencyjny. Rada uważa też, że zarówno dla stosowania RODO w przyszłości, jak i dla rozwoju gospodarki cyfrowej Unii zasadnicze znaczenie ma uwzględnianie potrzeby wspierania innowacji i rozwoju nowych technologii.

- (21) Zdaniem Rady należy również odnotować, że RODO zapewnia elastyczne ramy umożliwiające przetwarzanie danych osobowych w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych, jak miało to miejsce w przypadku rozmaitych systemów informacyjnych i narzędzi cyfrowych stworzonych w trakcie walki z pandemią COVID-19 na szczeblu krajowym i unijnym. Rada docenia rolę, jaką odegrały organy ochrony danych, wspierając organy publiczne w opracowywaniu zgodnych z rozporządzeniem rozwiązań służących stawianiu czoła kryzysowi związanemu z COVID-19, oraz kładzie nacisk na znaczenie szybkich, rzetelnych i spójnych dla całej UE wytycznych, które pozwoliłyby skutecznie mierzyć się w przyszłości z sytuacjami nadzwyczajnymi lub kryzysowymi, a jednym z nieodzownych elementów tych działań byłoby przetwarzanie danych.
- (22) Ustanowione przez RODO ramy sprzyjające budowaniu zaufania przełożyły się też na częstsze korzystanie z przysługujących im praw przez osoby, których dane dotyczą. Dowodem jest liczba wniosków kierowanych do administratorów danych oraz skarg otrzymanych i rozpatrzonych przez krajowe organy nadzorcze w ciągu ostatnich pięciu lat. Możliwość podejmowania działań w związku z tym wnioskami i zdolność krajowych organów nadzorczych do zajmowania się otrzymanymi skargami mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia odpowiedniego i spójnego stosowania RODO i wzmocnienia pozycji osób, których dane dotyczą, w drodze egzekwowania przysługujących im praw. Rada jest zdania, że należy monitorować możliwość skutecznego korzystania z przysługujących im praw przez osoby, których dane dotyczą, a także postrzeganie przez te osoby ochrony ich danych osobowych na mocy prawa UE.

4. STOSOWANIE RODO PRZEZ ORGANIZACJE PRYWATNE

- (23) Organizacje prywatne przetwarzające dane osobowe w Unii stopniowo zwiększają swoje wysiłki na rzecz zapewnienia zgodności i rozliczalności, co prowadzi nie tylko do lepszej ochrony danych osobowych osób fizycznych, lecz także ogólnie do usprawnionego zarządzania danymi w ramach organizacji. Mechanizm współpracy i spójności ustanowiony na mocy RODO, zapewniający mechanizm kompleksowej obsługi administratorowi danych i podmiotowi je przetwarzającemu w więcej niż jednym państwie członkowskim, oferuje ponadto przedsiębiorstwom większą pewność prawa oraz równe warunki działania i spójne wdrażanie w całej Unii. W tym względzie Rada zwraca uwagę na znaczenie wytycznych opracowywanych przez krajowe organy nadzorcze i EROD w celu wsparcia i ułatwienia przestrzegania przepisów przez organizacje prywatne oraz zapewnienia spójnego interpretowania i wdrażania RODO, i zachęca ogólnie do opracowywania kolejnych stosownych wytycznych.

- (24) Rada dostrzega pozytywny wpływ RODO na stopień, w jakim przestrzegane są przepisy o ochronie danych, podkreśla jednak, że stosowanie się do tych nowych ram wiąże się z dodatkowym obciążeniem dla mniejszych organizacji, zwłaszcza MŚP, którym mogłoby pomóc dalsze wsparcie na rzecz wdrażania rozwiązań w zakresie zgodności dostosowanych do ryzyka związanego z podejmowanym przez nie przetwarzaniem danych osobowych. Rada z zadowoleniem odnotowuje specjalne wskazówki dla MŚP przyjęte przez EROD i kilka krajowych organów nadzorczych i zachęca do dalszego opracowywania praktycznych narzędzi wdrożeniowych przeznaczonych dla takich organizacji. Wymogi informacyjne i dokumentacyjne wynikające z RODO mogą okazywać się szczególnym wyzwaniem dla mniejszych organizacji, w szczególności jeśli chodzi o operacje przetwarzania, które wiążą się z niskim ryzykiem dla osób, których dane dotyczą. Dzieje się tak zwłaszcza w przypadku administratorów danych, których podstawowa działalność nie obejmuje przetwarzania danych osobowych lub których czynności przetwarzania można uznać za wiążące się z niewielkim ryzykiem. W związku z tym Rada zachęca do opracowywania praktycznych narzędzi, takich jak szablony i wzorcowe klauzule informacyjne, i zwraca się do EROD, by opracowała ukierunkowane wytyczne dotyczące obowiązku prowadzenia rejestru czynności przetwarzania, aby ułatwić przestrzeganie przepisów mniejszym organizacjom i uwzględnić ilość danych osobowych przetwarzanych przez takie podmioty oraz ryzyko związane z przetwarzaniem.
- (25) Mówiąc ogólniej, Rada jest zdania, że opracowywanie kolejnych narzędzi ułatwiających zapewnienie zgodności, takich jak certyfikacja i kodeksy postępowania, miało jak dotąd ograniczoną skalę, choć takie narzędzia mogłyby znacząco wesprzeć i ułatwić stosowanie się do przepisów przez organizacje, w tym MŚP. Rada apeluje zatem o dalsze rozwijanie takich narzędzi i zwraca się do Komisji Europejskiej i EROD, by przeanalizowały, w jaki sposób można by dodatkowo wesprzeć szybkie przyjmowanie kodeksów postępowania oraz mechanizmów certyfikacji.

(26) Okazało się, że inspektorzy ochrony danych (IOD) – z uwagi na swoje profile, umiejętności i kompetencje – mają zasadnicze znaczenie dla stosowania się przez organizacje do RODO i dla monitorowania przetwarzania i wykorzystywanych zabezpieczeń. Rada dostrzega jednak trudności, jakie w niektórych sektorach wiążą się z wyznaczaniem IOD. Rada uważa, że należy promować działania uświadamiające i szkoleniowe, by sprawić, że organizacje będą w stanie wywiązać się z obowiązku dotyczącego zadań i funkcji IOD.

5. STOSOWANIE RODO PRZEZ ORGANY PUBLICZNE

(27) Rada odnotowuje, że RODO pociąga za sobą także znaczne wysiłki i pozytywne zmiany ze strony organów publicznych, jeśli chodzi o poziom ochrony przetwarzanych przez nie danych osobowych, w tym pod względem dostosowania krajowych ram prawnych. Aby nadal wspierać stosowanie się do przepisów przez organy publiczne przy przetwarzaniu przez nie danych osobowych, co niekiedy prowadzi do złożonych procesów i trudności interpretacyjnych, np. gdy chodzi o wymianę danych i współpracę między samymi organami publicznymi, Rada zachęca krajowe organy nadzorcze i – w stosownych przypadkach – EROD, by uwzględniały specyfikę ich działalności. Rada podkreśla szczególne obciążenia i wyzwania dla władz lokalnych oraz trudności, jakie organy publiczne napotykają w wyznaczaniu inspektora ochrony danych, a także zachęca organy ochrony danych do opracowywania praktycznych narzędzi i specjalnych wskazówek dotyczących tych dwóch aspektów.

- (28) Korzystanie z prawa dostępu do danych na mocy art. 15 RODO prowadzi do niepewności co do jego stosowania przez organy publiczne, zwłaszcza jeśli chodzi o jego zakres i jego związek z prawem dostępu do dokumentów zawierających dane osobowe. W wielu państwach członkowskich zauważono, że na prawo dostępu do danych powoływano się, by uniknąć opłat mających zastosowanie na mocy krajowego prawa cywilnego lub administracyjnego w przypadku korzystania z prawa dostępu do dokumentów. Rada odnotowuje, że w związku z tym organom publicznym trudno jest ustalić, czy i w jakim zakresie należy stosować przysługujące na mocy RODO prawo dostępu do danych i w jaki sposób prawo to wchodzi w interakcję z przepisami mającymi zastosowanie na szczeblu krajowym w odniesieniu do publicznego dostępu do dokumentów. Dlatego też Rada apeluje do krajowych organów nadzorczych i – w stosownych przypadkach – do EROD, by opracowały specjalne wskazówki w celu rozwiania ewentualnych wątpliwości i wyjaśnienia stosowania art. 15 RODO w takim kontekście, także z uwzględnieniem najnowszego orzecznictwa oraz roli organów krajowych w gwarantowaniu prawa dostępu do dokumentów.
- (29) Organy publiczne napotykać niekiedy wyzwania interpretacyjne dotyczące podstawy prawnej na mocy art. 6 RODO umożliwiającej im czynności przetwarzania, szczególnie w sytuacjach, w których takie przetwarzanie może być konieczne do wywiązania się z obowiązku prawnego na mocy prawa Unii, gdy bazowy akt prawny nie określa w dostateczny sposób przepisów mających zastosowanie do takiego przetwarzania. Rada jest zatem zdania, że instrumenty ustawodawcze uchwalone na szczeblu Unii, w przypadku gdy stanowią prawo Unii zapewniające podstawę prawną przetwarzania danych osobowych na mocy art. 6 RODO, powinny jasno określać wymogi i warunki, po spełnieniu których organy publiczne mogą dokonywać takiego przetwarzania. Ponadto prawo Unii powinno, w stosownych przypadkach, jasno przywoływać kompetencje krajowych organów nadzorczych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych.

6. MARGINES SWOBODY POZOSTAWIONY USTAWODAWSTWU KRAJOWEMU

(30) Rada podkreśla znaczenie zapewnienia równych warunków działania na szczeblu Unii, w szczególności w odniesieniu do przetwarzania prowadzonego przez organizacje prywatne, uważa jednak, że nadal korzystne i właściwe, zwłaszcza dla organów publicznych z uwagi na specyfikę prowadzonych przez nie czynności przetwarzania, jest pozostawienie marginesu swobody, jeśli chodzi o określanie w ustawodawstwie krajowym konkretnych ram dla niektórych rodzajów czynności przetwarzania, np. jeśli chodzi o art. 85 i 86 RODO dotyczące wolności wypowiedzi i informacji oraz prawa publicznego dostępu do dokumentów urzędowych. Współprawodawcy umyślnie pozostawili taki margines swobody, przyjmując RODO, i okazało się to skutecznym podejściem – przez co uzasadnione jest pewne rozdrobnienie – zwłaszcza w ramach czynności przetwarzania, w odniesieniu do których państwa członkowskie dysponują własną jurysdykcją, lub w obszarach, w przypadku których ustawodawstwo krajowe określa szczególne warunki przetwarzania danych osobowych, np. w kontekście zatrudnienia.

7. SZCZEGÓLNE CZYNNOŚCI PRZETWARZANIA

(31) Pięć lat skutecznego stosowania RODO pozwoliło wskazać szczególne czynności przetwarzania lub powiązane przepisy na mocy RODO, w przypadku których korzystne może być dalsze doprecyzowanie pod kątem interpretacji oraz wskazówek, z myślą o zapewnieniu skutecznego i spójnego wdrażania.

- a) Przetwarzanie danych osobowych nieletnich: Rada jest zdania, że dla skutecznego stosowania RODO oraz inherentnej szczególnej ochrony, której należy udzielić dzieciom, korzystne byłoby doprecyzowanie powiązanych przepisów tekstu, a w szczególności zakresu stosowania art. 8 RODO, który dotyczy warunków mających zastosowanie do wyrażenia zgody przez dziecko w przypadku usług społeczeństwa informacyjnego. Bardziej ogólnie, Rada zwraca się do EROD, by opracowała specjalne wskazówki dotyczące przetwarzania danych osobowych nieletnich, by wspierać administratorów danych w wysiłkach na rzecz ochrony nieletnich i pomagać im w tych wysiłkach.

- b) Przetwarzanie do celów badań naukowych i celów archiwalnych: RODO zawiera konkretne odniesienia i przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych do wspomnianych powyżej celów, które należy stosować w pełnym zakresie, by uwzględnić szczególne potrzeby społeczności badawczej i znaczenie badań naukowych dla ogółu społeczeństwa. Rada przypomina w tym kontekście, że zgodnie z motywem 33 RODO w momencie zbierania danych często nie da się w pełni zidentyfikować celu przetwarzania danych osobowych na potrzeby badań naukowych. Dlatego osoby, których dane dotyczą, powinny móc wyrazić zgodę na niektóre obszary badań naukowych, o ile badania te są zgodne z uznanymi normami etycznymi w zakresie badań naukowych. Rada uważa, że niezbędne jest doprecyzowanie, jeśli chodzi o przetwarzanie danych osobowych zarówno do celów badań naukowych, jak i celów archiwalnych, zwłaszcza co się tyczy mającej zastosowanie podstawy prawnej oraz warunków wyrażania zgody, także określenia ról i obowiązków. Ponadto Rada zwraca się do EROD, by przyjęła specjalne wytyczne wspierające rozwijanie zgodnych z przepisami czynności w obszarach badań naukowych i archiwizacji.
- c) Przetwarzanie przez sądy w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości: Rada docenia prace podjęte przez Komisję Europejską w ramach jej grupy eksperckiej dotyczące rozporządzenia (UE) 2016/679 i dyrektywy (UE) 2016/680, uważa jednak, że w tym obszarze konieczne są dalsze konsultacje, z uwzględnieniem zmian w orzecznictwie oraz specyfiki czynności przetwarzania, tak by ułatwić spójne interpretowanie powiązanych przepisów.

- d) Anonimizacja i pseudonimizacja: Rada jest zdania, że wymogi dotyczące anonimizacji i pseudonimizacji – z uwagi na ich znaczenie dla ograniczenia lub uniknięcia skutków zagrożeń towarzyszących przetwarzaniu danych osobowych oraz na odniesienia do takich pojęć w innych aktach prawa UE – wymagałyby doprecyzowania, tak by administratorzy danych i podmioty przetwarzające mogli je skutecznie wdrażać. W związku z tym Rada zwraca się do EROD, by przyjęła kompleksowe wytyczne dotyczące anonimizacji i pseudonimizacji, by zapewnić spójne interpretowanie i stosowanie na szczeblu UE, a zwłaszcza by wyjaśnić warunki, wymogi i prawne podstawy takich czynności przetwarzania.
- e) Profilowanie i scoring: przetwarzanie danych osobowych, które skutkuje profilowaniem i tworzeniem klasyfikacji punktowej osób, staje się coraz powszechniejszą praktyką w wielu sektorach i aplikacjach i jest elementem wielu rozwiązań technicznych. Może pociągać za sobą spore zagrożenia dla osób, których dane dotyczą, w tym skutki dla sytuacji, w jakiej się znajdują. Kwestię takich czynności przetwarzania poruszono w kilku instrumentach ustawodawczych przyjętych niedawno na szczeblu UE. Rada zaleca zatem, by zapewnić skuteczne i spójne stosowanie przepisów RODO mających zastosowanie do profilowania i scoringu oraz ocenić, czy obecne ramy prawne i ich stosowanie skutecznie chronią osoby, których dane dotyczą, czy też wymagają dalszych wskazówek i usprawnienia w celu jednoznacznego ograniczenia czynności profilowania i scoringu.

- f) Wymiana informacji z organami ścigania: Rada dostrzega znaczenie dostępu do informacji na potrzeby egzekwowania prawa oraz odpowiedniego wyważenia potrzeby ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa wewnętrznego, podkreśla jednak, że należy zapewnić pewność prawa i ochronę praw osób fizycznych zarówno w odniesieniu do podmiotów prywatnych, jak i publicznych, w przypadku gdy prowadzone przez nie przetwarzanie danych osobowych jest objęte zakresem stosowania RODO, w szczególności jeśli chodzi o podstawę prawną umożliwiającą taką wymianę informacji. Warunki, po spełnieniu których administratorzy danych prowadzący przetwarzanie danych osobowych objęte zakresem stosowania RODO mogą ujawniać takie dane osobowe organom ścigania, powinny być jednoznaczne i w pełni zgodne z prawami osób, których dane dotyczą, na mocy RODO i z gwarantowanymi prawami podstawowymi.

8. MECHANIZM WSPÓŁPRACY I SPÓJNOŚCI

- (32) Rada uważa, że mechanizm współpracy i spójności ustanowiony w RODO pozwolił na stałą i sprawną współpracę między krajowymi organami nadzorczymi i że powołanie EROD i powiązanych z nią procedur należy uznać za korzystną zmianę, czego dowodem jest liczba ostatecznych decyzji w sprawach transgranicznych wydanych przez ostatnie pięć lat.
- (33) Rada podkreśla, że skuteczne egzekwowanie RODO, w tym względem dużych międzynarodowych administratorów danych, ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej ochrony praw osób, których dane dotyczą. Choć wyzwania związane z egzekwowaniem zidentyfikowano i nadal trzeba się z nimi mierzyć, Rada przyjmuje do wiadomości przedstawiony niedawno przez Komisję wniosek ustanawiający dodatkowe przepisy proceduralne dotyczące egzekwowania RODO, który zostanie przeanalizowany w ramach zwykłej procedury ustawodawczej.

(34) Opracowanie spójnych wskazówek dla całej Unii było też niezwykle ważne dla skutecznego wdrażania poszczególnych przepisów RODO, a Rada jest zdania, że istotną rolę w tym względzie odegrały krajowe organy nadzorcze i EROD. W tym kontekście Rada podkreśla znaczenie przeglądu istniejących wytycznych, w razie potrzeby i w szczególności w świetle zmian w orzecznictwie, oraz potrzebę umożliwienia rzeczywistych i wszechstronnych konsultacji ze wszystkimi stosownymi podmiotami przed przyjęciem konkretnych wytycznych.

9. MIEDZYNARODOWE PRZEKAZYWANIE DANYCH I WYMIAR ZEWNĘTRZNY RODO

(35) Jeśli chodzi o przekazywanie danych osobowych do państw trzecich, Rada podkreśla, że przy rozwijaniu każdego przyszłego narzędzia przekazywania danych należy zadbać o dostateczną ochronę danych osobowych osób fizycznych w UE oraz o zgodność z wymogami określonymi w orzecznictwie TSUE, zapewniając w ten sposób skuteczną ochronę osób fizycznych oraz pewność prawa dla administratorów danych.

(36) Rada uważa, że niezbędnym narzędziem są decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony przyjmowane zgodnie z art. 45 RODO, gdyż ułatwiają one i wspierają transgraniczny przepływ danych oparty na zaufaniu oraz sprawiają, że europejski model ochrony danych traktowany jest jako poziom referencyjny na szczeblu światowym. W tym względzie Rada zwraca się do Komisji Europejskiej, by zwiększyła przejrzystość procesu oceny i przedstawiła kompleksową i spójną strategię w zakresie przyszłych decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony, w ramach której przeanalizuje też możliwości i korzyści wydawania takich decyzji na szczeblu sektorowym i niższym niż krajowy. Rada podkreśla, że należy priorytetowo potraktować ukończenie trwającego przeglądu poprzednich decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony, przyjętych przez Komisję na podstawie art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46/WE, także z myślą o dostarczeniu wkładu w opracowanie przyszłej unijnej strategii w zakresie tych decyzji.

- (37) Rada dostrzega korzyści wiążące się z innymi narzędziami przekazywania danych przewidzianymi w RODO i jest zdania, że użyteczne, zwłaszcza jeśli chodzi o standardowe klauzule umowne, okazały się wytyczne EROD w tej dziedzinie. Rada odnotowuje jednak, że niektóre narzędzia przekazywania danych nie są jeszcze wykorzystywane w pełni z braku inicjatyw mających na celu wspieranie ich rozwijania oraz z powodu złożoności procesu ich przyjmowania. W przypadku konkretnych rodzajów przekazywania danych, w szczególności jeśli chodzi o przekazywanie administratorom danych lub podmiotom je przetwarzającym niemającym siedziby w Unii, jednak prowadzącym czynności przetwarzania objęte zakresem stosowania RODO, pomogłyby specjalne narzędzia przekazywania – należy dogłębniej zbadać możliwości ich rozwijania. Dlatego też Rada jest zdania, że należy zachęcać do zapewniania dalszych wskazówek i wsparcia ułatwiających przyjmowanie i stosowanie narzędzi przekazywania, np. kodeksów postępowania, certyfikacji oraz wiążących reguł korporacyjnych, w tym poprzez ułatwienie procedur przyjmowania i podejście uwzględniające specyfikę danego sektora.
- (38) Rada z zadowoleniem przyjmuje nasiloną współpracę między krajowymi organami nadzorczymi a organami państw trzecich, gdyż jest ona niezbędna do zapewnienia skutecznej ochrony praw osób, których dane dotyczą. Rozwijanie sieci, w ramach których można by następnie prowadzić taką współpracę, oraz przyjęcie specjalnych instrumentów w zakresie współpracy i egzekwowania na szczeblu międzynarodowym mogłoby posłużyć wzmocnieniu wszechstronnego i spójnego stosowania RODO w zglobalizowanej gospodarce cyfrowej.
- (39) Rada dostrzega jednak pozostające wyzwania związane z egzekwowaniem RODO względem przedsiębiorstw niemających siedziby w Unii Europejskiej, co budzi obawy co do równych warunków działania względem administratorów danych, którzy mają siedzibę w Unii Europejskiej, oraz co do skutecznej ochrony osób fizycznych. Rada zwraca się do EROD i Komisji Europejskiej, by zbadały możliwość opracowania specjalnych instrumentów lub posłużenia się już istniejącymi w celu ułatwienia egzekwowania RODO w takich przypadkach.

**10. ZWIĄZEK MIĘDZY RODO A INNYMI UNIJNYMI AKTAMI
USTAWODAWCZYMI, W SZCZEGÓLNOŚCI NOWYMI ROZPORZĄDZENIAMI
MAJĄCYMI ZASTOSOWANIE DO SEKTORA CYFROWEGO**

- (40) Rada podkreśla, że od 2018 r. Unia Europejska przyjęła nowe akty ustawodawcze, których wdrażanie może wymagać stosowania przepisów RODO, w szczególności jeśli chodzi o nowe ramy prawne mające zastosowanie do sektora cyfrowego. W tym kontekście Rada przypomina, że należy zadbać o spójność i zapobiegać rozdrobnieniu unijnego otoczenia prawnego w odniesieniu do ochrony danych osobowych. W związku z tym wszelkie nowe unijne akty ustawodawcze zawierające przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych powinny być zgodne z RODO i orzecznictwem TSUE.
- (41) Aby zagwarantować stałe i skuteczne stosowanie RODO, Rada zaleca, by EROD w razie potrzeby przyjmowała specjalne opinie i wytyczne wyjaśniające, jak należy stosować przepisy RODO w świetle nowych obowiązków wynikających z innych aktów unijnego prawa. Ta bardzo istotna kwestia nadal wymaga rozwiązania, nie tylko jeśli chodzi o nowe unijne akty ustawodawcze dotyczące sektora cyfrowego (akt o rynkach cyfrowych, akt o usługach cyfrowych, akt w sprawie zarządzania danymi, akt w sprawie danych, akt w sprawie sztucznej inteligencji (akt w sprawie AI) itd.), lecz także jeśli chodzi o ustawodawstwo w innych dziedzinach, np. otwarte dane, ściganie przestępstw, cyberbezpieczeństwo czy konkurencja. W tym kontekście Rada jest zdania, że współpraca między odpowiednimi organami regulacyjnymi ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznego wdrażania i pewności prawa.

11. PODSUMOWANIE

- (42) Rada jest zdania, że pięć lat po rozpoczęciu jego faktycznego stosowania RODO, ogólnie rzecz biorąc, nadal stanowi właściwe ramy prawne ochrony danych osobowych osób fizycznych w Unii; Rada kładzie też nacisk na znaczenie dalszego zapewnienia jego skutecznego i spójnego wdrażania. W tym kontekście Rada zwraca się do Komisji Europejskiej, by w swoim nadchodzącym sprawozdaniu przeprowadziła wszechstronną i kompleksową ocenę jego stosowania i funkcjonowania.
- (43) Rada podkreśla, że RODO z powodzeniem zapewnia zwiększony poziom ochrony danych osobowych w całej Unii i że jego wdrażanie w ramach organizacji pozwoliło na wzmocnienie kultury ochrony danych oraz ogólnie na staranniejsze uwzględnianie zarządzania danymi. Biorąc pod uwagę pozytywny wpływ RODO na szczeblu światowym, Rada uważa, że należy kontynuować wysiłki służące promowaniu rozporządzenia jako czynnika umożliwiającego rozliczalne, odpowiedzialne i etyczne innowacje w gospodarce cyfrowej.
- (44) Rada jest zdania, że pozostawienie marginesu swobody, jeśli chodzi o określanie w ustawodawstwie krajowym konkretnych ram dla pewnego typu czynności przetwarzania jest nadal korzystne, słuszne i okazało się skutecznym podejściem.
- (45) Rada zwraca się do Komisji Europejskiej, by w ramach nadchodzącej oceny uwzględniła pozostające wyzwania, z jakimi mierzą się zarówno organizacje publiczne, jak i prywatne; podkreśla też znaczenie opracowywania stosownych wskazówek i narzędzi praktycznych przez EROD i krajowe organy nadzorcze. Rada podkreśla w szczególności potrzebę doprecyzowania oraz zapewnienia dalszych wskazówek, które będą związane, praktyczne i zrozumiałe, jak wspomniano w niniejszym stanowisku.

- (46) Kluczowe znaczenie ma nadal przekazywanie danych osobowych państwom trzecim oraz międzynarodowy wymiar RODO, w szczególności w świetle globalizacji gospodarki cyfrowej oraz rozwoju technologii. W tym kontekście Rada zwraca się do Komisji Europejskiej, by ukończyła przegląd dotychczasowych decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony i by przedstawiła kompleksową strategię w zakresie przyjmowania takich decyzji w przyszłości. Priorytetowo należy też potraktować dalsze rozwijanie innych narzędzi przekazywania na mocy RODO.
- (47) Rada jest zdania, że należy również ocenić skuteczne stosowanie RODO w kontekście nowych technologii i kolejnych zmian w ustawodawstwie na szczeblu UE, mających wpływ na przetwarzanie danych osobowych, z myślą o zapewnieniu spójności, pewności prawa i skutecznej ochrony podstawowego prawa osób fizycznych do ochrony ich danych osobowych.
-